BILAGA till Regional medicinsk riktlinje
Handläggning vid akut omhändertagande vid våldtäkt och sexuella övergrepp
Reviderad av VKV 2026-10-12

Handläggning vid akut omhändertagande vid våldtäkt och sexuella övergrepp

Undersökningsteknik på patienter under 18 år:

- Huvudregeln är att barnet undersöks vaket utan narkos
- Två bedömare fördelaktigt. Assistans av sjuksköterska/barnsköterska behövs vid provtagning.
- Ha inte bråttom. Förklara vad som ska göras och varför. Visa ev. på docka.
- Ha bra ljus i rummet och se till att undersökningen sker ostört. Undersök hela barnet från topp till tå. Genitalia sist.
- Låt barnet bara vara avklätt på den kroppsdel som undersöks.
- Genitalia på ett litet barn, som är vaket, undersöks lättast i vårdarens knä, med undersökaren framför. Större barn undersöks i grodställning på brits.
- Vid undersökning av genitalia hos flickor tar man ett tag i vardera yttre blygdläppen med tumme och pekfinger och drar mot undersökaren för att se slidkrans. Värdera särskilt hud/slemhinneförändringar, flytningar och blödningar. Värdera slidkransen: form, bredd, tjockväggighet, hack/ruptur, och mynningens vidd.
- Vid undersökning av genitalia på pojkar inspektera penis, förhud och skrotum: ärr, bristningar och blåmärken.
- Vid undersökning av analregionen notera hudbristningar, fissurer, ärr och hemorrojder. Observera att det är normalt att anus kan stå öppen vid undersökning i narkos. Be gärna barnet trycka som om hen skulle bajsa för att lättare se analöppningen och ev. skador.
- Fotodokumentation bara om vårdnadshavare och barn, som är stort nog för att förstå, samtycker.